

KRAJSKÝ ÚŘAD
Pardubického kraje
odbor kultury, sportu a cestovního ruchu

Spisová zn.: SpKrÚ – 30350/2021 OKSCR OKPP

Číslo jednací: KrÚ – 42652/2021 OKSCR OKPP

Vyřizuje: Ing. Milan Mariánek, úsek památkové péče

Telefon: 466 026 169

E-mail: milan.marianek@pardubickykraj.cz

Datum: 02.06.2021

Národní kulturní památka Zámek s opevněním v Pardubicích – úprava akustiky společenského sálu ve 3. NP severního křídla zámku č. p. 1.

Žadatel:

Pardubický kraj, sídlo: Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice, zastoupený správcem nemovitosti: Východočeské muzeum v Pardubicích, sídlo: Zámek 2, 530 02 Pardubice

Krajský úřad Pardubického kraje, odbor kultury, sportu a cestovního ruchu, oddělení kultury a památkové péče (dále jen příslušný orgán), obdržel dne 12.04.2021 žádost Východočeského muzea v Pardubicích, sídlo: Zámek 2, 530 02 Pardubice o vydání závazného stanoviska k akustické studii s názvem „Návrh úprav prostorové akustiky společenského sálu“ (dále také studie). V žádosti se navrhuje provedení následujících úprav v místnosti č. 3.03 ve 3. NP severního křídla zámku č. p. 1.

- Ze stropu sálu bude demontován stávající SDK podhled a místo něj bude instalován nový podhled (kombinace děrovaného sádkokartonu Rigips Gyptone a plného sádkokartonu tl. 12,5 mm). Strop bude izolován vrstvou minerální vlny tl. 60 mm.
- Umístění konzole pro zavěšení látkového výkrytu ze sametu, průběžně po celém obvodu sálu. Kotvena bude do SDK podhledu stropu.
- Na východní stěnu sálu bude zavěšen látkový výkryt ze sametu s vysokou gramáží a řasením, výška textilie cca 4,9 m, průběh přes celou stěnu včetně zakřivení s nikou, cca 13 m, vzdálenost výkrytu od stěny s freskami minimálně 30 cm.
- Na stávající novodobý strop v arkýři budou instalovány akustické prvky Ecophon Solo Circle (soliterní, kruhové, vodorovně zavěšené zvukově pohltivé desky – 8 ks průměru 1200 mm a 12 ks průměru 800 mm s tloušťkou 40 mm). Výška svěšení prvků bude 20 – 40 cm od úrovně stávajícího stropu.

Žádost obsahovala výše uvedenou studii zpracovanou Ing. Robertem Fleischmanem v autorizované laboratoři AKUSTICKÉ CENTRUM, Bělohorská 131/210, 169 00 Praha 6 – Břevnov, v lednu 2021, doklad o vlastnictví a doklad o oprávnění zastupovat právnickou osobu.

Příslušný orgán k uvedené žádosti podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen památkový zákon), a v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vydává toto

z á v a z n é s t a n o v í s k o .

V souladu s ustanovením § 14 odst. 3 památkového zákona je **provedení navržených prací** v rozsahu navrženém projektovou dokumentací z hlediska zájmů státní památkové péče **dočasně přípustné** za dodržení následujících podmínek:

1. Před zahájením a v průběhu provádění prací budou svolávány kontrolní dny, na které budou zváni zástupci příslušného orgánu, Národního památkového ústavu a zhotovitele.
2. Na úvodním kontrolním dni před zahájením prací bude předložen podrobně zpracovaný návrh způsobu zabezpečení nástěnných maleb proti mechanickému poškození a proti prachu. Práce mohou být zahájeny až po jeho odsouhlasení příslušným orgánem a Národním památkovým ústavem a provedení schváleného zabezpečení.
3. Po odstranění stávajícího SDK podhledu bude vypracován operativní průzkum a dokumentace (dále také OPD) dochovaných historických konstrukcí nad podhledem stávajícího stropu, podle metodiky Národního památkového ústavu „Operativní průzkum a dokumentace historických staveb“, Praha, 2005. Výsledky OPD budou podkladem pro zpracování níže uvedené dílenské dokumentace (podmínka č. 5), a před dokončením prací bude předána Národnímu památkovému ústavu, a to prostřednictvím příslušného orgánu.
4. Nový SKD podhled stropu nesmí být umístěn níž než stávající podhled. Při jeho instalaci nesmí být nijak dotčeny dochované nástěnné malby.
5. V rámci dalších kontrolních dnů bude schvalována výrobní dokumentace, která vznikne po odstranění stávajícího SDK podhledu stropu. Příslušnému orgánu a Národnímu památkovému ústavu budou předloženy kótované výkresy (půdorys a řezy), ze kterých bude zřejmé přesné umístění a způsob kotvení ocelových lanek do stropu v arkýři, konkrétní umístění a způsob kotvení průběžné konzole podél stěn hlavního sálu 3.03 (zejména vzdálenost konzole od freskové výzdoby ve vztahu k řasení látkového výkrytu ze sametu k zajištění odstupu 30 cm). Z této dokumentace musí být zřejmé i její materiálové řešení, včetně povrchové úpravy a barevnosti a způsobu provozní manipulace, při níž nesmí dojít k mechanickému poškození nástěnných maleb.
6. Nejpozději 01.01.2026 musí být odstraněny akustické prvky Ecophon Solo Circle, konzole pro zavěšení látkového výkrytu a látkový výkryt ze sametu. Celý strop sálu 3.03 musí být upraven na rovný hladký.

O d ů v o d n ě n í

Příslušný orgán státní památkové péče pro národní kulturní památky provedl řízení k žádosti Východočeského muzea v Pardubicích, sídlo: Zámek 2, 530 02 Pardubice o vydání závazného stanoviska k akustické studii s názvem „Návrh úprav prostorové akustiky společenského sálu“. Žádost obsahovala uvedenou studii zpracovanou Ing. Robertem Fleischmanem v autorizované laboratoři AKUSTICKÉ CENTRUM, Bělohorská 131/210, 169 00 Praha 6 – Břevnov, v lednu 2021, doklad o vlastnictví a doklad o oprávnění zastupovat právnickou osobu. Tímto podáním došlo k zahájení správního řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád).

Příslušný orgán upozorňuje žadatele, že případné další práce (elektroinstalace, rozvody slaboproudu, vodovodu apod.) ve stěnách a také mobiliář kotvený do konstrukcí stavby musí být předmětem žádosti o další závazné stanovisko podle § 14 odst. 1 památkového zákona.

Zámek s opevněním v Pardubicích byl prohlášen národní kulturní památkou nařízením vlády ČR č. 50/2010 Sb., ze dne 08.02.2010, o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, s účinností od 01.07.2010. Je evidován v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod rejstříkovým číslem 355.

Ve smyslu ustanovení § 14 odst. 6 památkového zákona bylo ve věci vydáno písemné vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Pardubicích (dále jen NPÚ) pod číslem jednacím NPÚ – 361/30740/2021, vypracované Mgr. Ivanou Panochovou, Ph.D. dne 22.04.2021. Ve vyjádření je konstatováno, že posuzované práce budou v souladu s veřejným zájmem ochrany kulturně historických hodnot za předpokladu splnění dvou podmínek. Obě podmínky byly do tohoto závazného stanoviska převzaty.

Žadateli byla v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu dána možnost vyjádřit se k podkladům pro závazné stanovisko; ten tuto možnost nevyužil.

Při posuzování žádosti příslušný orgán vycházel ze skutečnosti, že budova č. p. 1 je nejhodnotnější částí národní kulturní památky. Její hodnoty vyhodnotil příslušný orgán zejména ze stavebně historického průzkumu vypracovaného F. R. Václavíkem, B. Šedou, K. Hovorkovou, J. Stráníkovou a J. Svobodovou v letech 2015 – 2016. Z něj vyplývají zejména historické, urbanistické, architektonické, uměleckořemeslné a řemeslné hodnoty, které tvoří základní kostru památkových hodnot budovy, která je předmětem správního řízení. Řešené prostory 3. NP jsou výsledkem nástavby vzniklé stavební činností v době vlády Vojtěcha a Jana z Pernštejna v letech 1520 – 1543. Vodorovné konstrukce stropů severního křídla jsou novodobé z druhé poloviny 20. století. Památkové hodnoty společenského sálu tkví zejména v materiálové struktuře historických konstrukcí stěn, na nichž se dochovaly reliktů nástěnných maleb, půdorysné dispozici, prostorovém řešení, architektonickém členění a rovněž v prezentaci těchto památkových hodnot. K odlišným úpravám předmětného prostoru byla vydána závazná stanoviska č. j. KrÚ – 45004/2019 OKSCR OKPP, ze dne 11.06.2019, č. j. KrÚ – 13269/2020 OKSCR OKPP, ze dne 07.02.2020 a č. j. KrÚ – 93567/2020 OKSCR OKPP, ze dne 18.12.2020.

Příslušný orgán v průběhu správního řízení posuzoval žádost z hlediska jejího souladu s platnými právními předpisy. Při vyhotovení závazného stanoviska vycházel z předložené žádosti, písemného vyjádření NPÚ, stavebně historického průzkumu a znalosti místních poměrů.

Ochrana výše uvedených památkových hodnot byla hlavním důvodem pro stanovení podmínek ve výroku tohoto závazného stanoviska. Příslušný orgán v první řadě vážil mezi kladem navrženého řešení, který představuje obnovení společenské a reprezentační funkce prostor v severním křídle zámku, jež byly pro tento účel vystavěny již v průběhu 16. století, a snížením estetických hodnot společenského sálu použitím typových perforovaných SDK panelů, podvěšených kruhových akustických desek a řaseného sametového závěsu na konzoli.

Veškeré podmínky stanovené ve výrokové části mají jeden společný cíl. Je jím ochrana dochovaných historicky cenných konstrukcí a také prezentace těchto hodnot esteticky vhodným způsobem. Příslušný orgán si je vědom toho, že část konstrukcí a povrchů (stropy) jsou novodobé a nejsou nositeli památkových hodnot. Navíc jejich estetická úroveň je velmi nízká. Protože se původní vzhled historických konstrukcí a povrchů nedochoval, není požadována rekonstrukce do historické podoby, ale je zde dána volnost dočasné úpravy akustických poměrů společenského sálu, aby bylo možno jej užívat k tomuto účelu. Příslušný orgán na základě znalosti místních poměrů předpokládá, že po skončení doby určené v podmínce č. 6 dojde k zásadní rekonstrukci sálu architektonicky vhodným způsobem.

Ad. 1 – Kontrolní dny mají orgánu památkové péče zajistit možnost průběžně kontrolovat plnění jednotlivých podmínek tohoto závazného stanoviska a jsou v souladu s § 28 odst. 2 písm. f) a § 32 odst. 2 písm. g) památkového zákona. Schvalování dílenské dokumentace je prostředek jak zabránit poškození historických konstrukcí a zejména dochovaných fragmentů nástěnných maleb.

Ad. 2 – Nástěnné malby tvoří jednu ze stěžejních kulturně historických hodnot předmětného sálu. Proto je vysloven požadavek na jejich důkladné zabezpečení proti poškození.

Ad. 3 – Požadavek na zpracování OPD vychází jednak z potřeby zjistit reálnou kulturně historickou hodnotu konstrukcí stavby skrytých pod stávajícím záklopem stropu a současně vyplývá z ustanovení § 9 odst. 4 písm. d), e) a f) vyhlášky č. 66/1988 Sb., která byla vydána k provedení § 14 památkového zákona.

Ad. 4 – Požadavek na výškovou úroveň nového stropu vychází z potřeby ochrany dochovaných reliktů nástěnných maleb, jejichž některé části jsou umístěny těsně pod stávajícím podhledem stropu. Současně jde o vhodnou prezentaci těchto uměleckořemeslných hodnot, kdy nesmí dojít k nepřírozenému překrytí části iluzivní malované římsy.

Ad. 5 – Vzhledem k tomu, že akustická studie neřeší vzhled, tedy materiál ani barevnost prvků, které navrhuje vložit do předmětného prostoru, a s ohledem na to, že v současné době není možno některé technické detaily určit, protože stropní konstrukce je zakrytá stávajícím podhledem, je požadováno vyhotovení výrobní dokumentace. Teprve

na základě této výrobní dokumentace, která musí vycházet z operativního průzkumu prostoru nad záklopem, bude možno odsouhlasit konkrétní technické provedení těchto vkládaných prvků.

Ad. 6 – Dosavadní závazná stanoviska schválila vybudování reprezentativního multifunkčního sálu ve 3. NP severního křídla zámku včetně nového akustického řešení prostoru, které vyžaduje zavěšení speciálních podhledů a objektů pod strop pro vytvoření vhodných zvukových podmínek pro provozní potřeby (koncerty apod.). Předmětná akustická studie je výhradně užitáckým technickým řešením akustiky sálu bez výtvarné či architektonické hodnoty. Rozdíl v estetických hodnotách je patrný zejména ve srovnání s variantou, navrženou v autorské studii architektky Evy Jiřičné z roku 2020. V žádosti navržené perforované stropní SDK podhledy jsou typovým výrobkem pro běžné technické rozvody. V kombinaci s navrhovanými řasenými sametovými závěsy podél stěn toto řešení nepřispěje ke zvýšení estetických hodnot reprezentativního historického sálu, zdobeného reliekty renesančních malovaných dekorací a uchovávacího prvky barokního architektonického členění. Zamýšlené práce setrou architektonický výraz sálu a užitáckě změní jeho stávající vzhled i prostorové vztahy. Sál byl doposud určený k prezentování veřejnosti včetně malované výzdoby stěn, včetně hladkého bílého nečleněného tradičního vzhledu stropu a včetně členitosti prostoru okenními osami. Proto je možno nyní předkládaný užitácký záměr bez estetických hodnot z hlediska zájmů státní památkové péče akceptovat výhradně jako krátkodobý a dočasný. Z toho důvodu byla v podmínce č. 6 určena nejzazší lhůta pro odstranění navržených prvků tak, aby navrhované „dočasné“ osazení bylo krátkodobé a nepoškodilo památkové hodnoty tohoto sálu z dlouhodobého hlediska.

P o u č e n í o o d v o l á n í

Proti tomuto závaznému stanovisku nelze v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 správního řádu podat samostatné odvolání, neboť tento úkon není samostatným rozhodnutím. Pokud toto závazné stanovisko znemožňuje vyhovět žádosti v této věci, příslušný stavební úřad v souladu s ustanovením § 149 odst. 6 správního řádu nebude provádět další dokazování a žádost zamítne. Až proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu je možné podat odvolání, které umožní, aby bylo v souladu s ustanovením § 149 odst. 7 správního řádu přezkoumáno toto závazné stanovisko.

OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA

Mgr. Milan Novák
vedoucí odboru

Na vědomí:
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích